Αισιοδοξία - Απαισιοδοξία (Άγιος Νικόλαος Βελιμίροβιτς)

Categories : ΘΕΟΛΟΓΙΑ

Date : 17 Σεπτεμβρίου, 2012

Όλα όσα ακούμε σήμερα, ζητούν να μας πείσουν ότι δεν υπάρχει διέξοδος. Προσπαθούν να μας αφαιρέσουν την πίστη, την ελπίδα και την αγάπη, να φέρουν στις ψυχές απόγνωση. Η μεγάλη επιτυχία, η νίκη του κακού είναι το ότι έχει φέρει σε πολλές ψυχές την απαισιοδοξία. Αν η πατρίδα μας βρίσκεται σε μία δυσχερή θέση, το επέτρεψε ο Θεός όχι για να απελπισθούμε αλλά για να εργασθούμε σωστά. Αν έχει επικρατήσει ένα πνεύμα απαισιοδοξίας σε πολλούς είναι διότι η διαπαιδαγώγηση που ασκείται σήμερα με όλους τους τρόπους και κυρίως την τηλεόραση αφαιρεί από τις ψυχές, ιδίως των νέων, τις τρεις αυτές αρετές, την πίστη, την ελπίδα, και την αγάπη. Και εκεί ακόμη που έχουν βλαστήσει, οι ρίζες τους είναι τόσο επιφανειακές ώστε, με όσα ακούει κανείς, εύκολα ξερριζώνονται.

Και η ίδια η οικονομική κρίση στην Ελλάδα πρώτα εμπεδώθηκε σε ψυχολογικό επίπεδο απελπισίας και έπειτα εκδηλώθηκε σε οικονομικά μεγέθη. Πρώτα έγινε η επέλαση του φόβου ότι επέρχεται οικονομική κρίση και ύστερα αρχίσαμε να την ζούμε σαν μια ανεξέλεγκτη κατάσταση. Πρώτα κατέρρευσε το ηθικό και έπειτα ακολούθησαν όλες εκείνες οι διεργασίες οι οποίες όχι μόνο δεν ανέστειλαν την κρίση αλλά και έφεραν το αντίθετο αποτέλεσμα, την έκαναν να μοιάζει σαν ένα καταρράκτη που ήταν προετοιμασμένος για να οδηγήσει την Ελλάδα στην άβυσσο.

(...)

Για να βοηθηθούμε όλοι να αποδοκιμάσουμε την απαισιοδοξία σαν ασθένεια παράλογη, και για να γνωρίσουμε το μυστικό της θεραπείας της κυκλοφορούμε το τεύχος αυτό με εξαίρετα κείμενα που βρήκαμε κατάλληλα για τον σκοπό αυτό.

Έχουν γραφεί από έναν άνθρωπο που έζησε μέσα στις φυλακές του Νταχάου και γνώρισε την απογοήτευση σαν μια απειλή για την ψυχή από την οποία όμως απειλή δεν επηρεάσθηκε. Αυτό το μυστικό που γνώριζε, αυτόν τον θησαυρό που είχε μέσα του, και ο οποίος τον κράτησε αισιόδοξο μέσα στις δυσμενέστερες συνθήκες, μας αποκαλύπτουν τα κείμενα του αυτά.

Σ' αυτά θα ανακαλύψουμε και εικόνες της σημερινής κοινωνίας και το πώς οι γονείς και το σχολείο με την διαπαιδαγώγηση που προσφέρουν διαμορφώνουν την απαισιόδοξη διάθεση. Τα λόγια του αποκτούν μια εξαιρετική επικαιρότητα όταν

μεταξύ αυτών που διαμορφώνουν την απαισιόδοξη διάθεση προσθέσουμε την τηλεόραση που δεν υπήρχε στα χρόνια του, η οποία μεταφέρει τα μηνύματα ακριβώς εκείνα, τα οποία διαμορφώνουν τον απαισιόδοξο τύπο ανθρώπου. Η ανάλυση την οποία κάνει είναι εξαιρετικά απαραίτητη για να δούμε το πρόβλημα και να το αντιμετωπίσουμε τόσο προληπτικά όσο και θεραπευτικά. Αν εκείνοι που μπορούν να μας επηρεάσουν ψυχολογικά, δεν θέλουν να διορθώσουν την στάση τους μέσω της οποίας διαδίδεται σαν επιδημία η απαισιοδοξία, ο ίδιος όμως ο εαυτός μας, ο οποίος δέχεται τα επιβλαβή ερεθίσματα, αν έχει γνωρίσει τον τρόπο με τον οποίο τον επηρεάζει μέσα του το κακό, μπορεί να αντιληφθεί τον κίνδυνο και να τον αποφύγει.

Έχουμε την εντύπωση ότι αυτός ο οποίος θα διαβάσει τα κείμενα που ακολουθούν είναι αδύνατον να μην επηρεασθεί από τον φλογερό λόγο του σοφού και Αγίου επισκόπου Αχρίδος Νικολάου. Τα κείμενα προέκυψαν από σύμπτυξη του βιβλίου «Αγίου Νικολάου Αχρίδος: Ομιλίες για την απαισιοδοξία και την αισιοδοξία», ως και λίγες προτάσεις από το μικρό βιβλίο του «Για την μετάνοια και την εμπιστοσύνη στον Θεό» των εκδόσεων «Ορθόδοξος Κυψέλη», Θεσ/νίκη 2012.

ΑΙΣΙΟΔΟΞΙΑ - ΑΠΑΙΣΙΟΔΟΞΙΑ

Όλα όσα ακούμε σήμερα, ζητούν να μας πείσουν ότι δεν υπάρχει διέξοδος. Προσπαθούν να μας αφαιρέσουν την πίστη, την ελπίδα και την αγάπη, να φέρουν στις ψυχές απόγνωση. Η μεγάλη επιτυχία, η νίκη του κακού είναι το ότι έχει φέρει σε πολλές ψυχές την απαισιοδοξία. Αν η πατρίδα μας βρίσκεται σε μία δυσχερή θέση, το επέτρεψε ο Θεός όχι για να απελπισθούμε αλλά για να εργασθούμε σωστά. Αν έχει επικρατήσει ένα πνεύμα απαισιοδοξίας σε πολλούς είναι διότι η διαπαιδαγώγηση που ασκείται σήμερα με όλους τους τρόπους και κυρίως την τηλεόραση αφαιρεί από τις ψυχές, ιδίως των νέων, τις τρεις αυτές αρετές, την πίστη, την ελπίδα, και την αγάπη. Και εκεί ακόμη που έχουν βλαστήσει, οι ρίζες τους είναι τόσο επιφανειακές ώστε, με όσα ακούει κανείς, εύκολα ξερριζώνονται.

Και η ίδια η οικονομική κρίση στην Ελλάδα πρώτα εμπεδώθηκε σε ψυχολογικό επίπεδο απελπισίας και έπειτα εκδηλώθηκε σε οικονομικά μεγέθη. Πρώτα έγινε η επέλαση του φόβου ότι επέρχεται οικονομική κρίση και ύστερα αρχίσαμε να την ζούμε σαν μια ανεξέλεγκτη κατάσταση. Πρώτα κατέρρευσε το ηθικό και έπειτα ακολούθησαν όλες εκείνες οι διεργασίες οι οποίες όχι μόνο δεν ανέστειλαν την κρίση αλλά και έφεραν το αντίθετο αποτέλεσμα, την έκαναν να μοιάζει σαν ένα καταρράκτη που ήταν προετοιμασμένος για να οδηγήσει την Ελλάδα στην άβυσσο.

Από την ώρα που κυριεύεται κάποιος από την μελαγχολία, απομονώνεται εσωτερικά

από τους άλλους, και ενώ βλέπει επερχόμενη την λαίλαπα του κακού, παραδίδεται σ' αυτό αμαχητί. Δεν διακρίνει τι θα μπορούσε να κάνει. Δεν αισθάνεται ότι έχει άλλους δίπλα του, για να συνεργασθεί μαζί τους και από κοινού να κάνουν τις σωστές ενέργειες για να αποτραπεί το κακό, για να σβήσει η φωτιά, που απειλεί το σπίτι του, την πατρίδα του, και την ζωή του. Χρειάζεται να αναπτυχθεί ένα πνεύμα ενδιαφέροντος του ενός για τον άλλο, μεταξύ όλων εκείνων που σκέπτονται φιλάδελφα, που σκέπτονται χριστιανικά, που σκέπτονται πνευματικά. Χρειάζεται να έρθουμε σε αληθινή κοινωνία μεταξύ μας για να νιώσουμε την πνευματική ζεστασιά, που απομακρύνει την παγωνιά της απαισιοδοξίας. Αν η ελληνική κοινωνία είναι αυτήν την στιγμή ένας μεγάλος ασθενής, μια ασθένειά της που χρήζει αμέσου φροντίδος και θεραπείας είναι η ασθένεια της απαισιοδοξίας.

Ο Ιωάννης Καποδίστριας, εμπνεόμενος από πνεύμα φιλάδελφο, καθώς έπρεπε να λειτουργήσει η παιδεία αλλά δεν υπήρχαν μετά την απελευθέρωση αρκετοί δάσκαλοι, ενεπνεύσθη την λεγόμενη αλληλοδιδακτική μέθοδο, όπου ο μαθητής μετέδιδε σε έναν άλλον ό,τι έμαθε από τον δάσκαλο. Αυτό που πήρε κανείς δίνοντας το σε έναν άλλο, όχι μόνο δεν μειώνεται αλλά και αυξάνεται και εμπεδώνεται και διασφαλίζεται. Έτσι είναι η αγάπη: Την ώρα που δίδεται και δίδει, δεν ελαττώνεται ούτε στερεύει ποτέ. Όπως ένα αναμμένο κερί: η φλόγα του δεν ελαττώνεται, όταν με αυτήν ανάψει ένα άλλο κερί, αλλά και αν πάει να σβήσει το άλλο κερί που άναψε δεύτερο θα βοηθήσει να μείνει αναμμένο το πρώτο.

Η βαθύτερη αιτία της κρίσεως είναι ότι κάποιοι θέλουν τα αγαθά της γης να τα στερήσουν από άλλους για να τα νέμονται αυτοί. Η αιτία δηλαδή του κακού βρίσκεται στην απόρριψη του λόγου του Χριστού: Μακάριόν εστι διδόναι μάλλον ή λαμβάνειν. Τότε γίνεται αληθινά ευτυχισμένος ο άνθρωπος, όταν δίνει παρά όταν παίρνει. Αυτό ο Χριστός το κήρυξε όχι μόνο με το ευαγγέλιό του αλλά και το επεβεβαίωσε με την ζωή του, διότι έδωσε τον εαυτό του θυσία για χάρη μας. Και όταν εμείς δεχόμαστε μέσα μας αυτόν τον Χριστόν, την αγάπη του δεχόμαστε, δεχόμαστε αυτό το πνεύμα, που μας κάνει κι εμάς ευτυχισμένους και άρα όχι απαισιόδοξους. Όταν υπάρχει κάποιος που σε αγαπά με μια τέτοια αγάπη από την οποία δεν υπάρχει μεγαλύτερη και όταν κι εσύ γίνεσαι αποδέκτης αυτής της αγάπης, πώς μπορεί έπειτα να έχει τόπο μέσα σου η απαισιοδοξία;

Ας υπάρχει κρίση. Αν λειτουργήσει μεταξύ μας η αγάπη, το καλό που θα βγει θα είναι ασύγκριτα μεγαλύτερο από τα ψευτοαγαθά που είχαμε πριν την κρίση, τα οποία χωρίς την αγάπη και την μεταξύ μας κοινωνία, έκαναν τη ζωή να μοιάζει με νεκρή φύση, όπως όταν βλέπεις ένα πλαστικό τριαντάφυλλο που δεν έχει ζωή ούτε ευωδία. Έτσι και η ευμάρεια αφαιρεί το νόημα της ζωής, που βρίσκεται στην αγάπη του Θεού για τον άνθρωπο, την οποία αγάπη προς τον Θεό όταν μέσα μας την ζούμε, την μορφοποιούμε σε μεταξύ μας αγάπη. Η κρίση θα βγει σε καλό, αν την ώρα που στερούμαστε τα χρήματα, βρούμε το εν ου εστί χρεία, το ένα αυτό του οποίου έχουμε

πραγματική ανάγκη, την αγάπη του Θεού. Την οποία αποδεχόμαστε όταν συμμορφωνόμαστε προς το θέλημά Του, προς την δικαιοσύνη Του. Ο Θεός αναλαμβάνει τότε να μας προσθέσει και ό,τι άλλο μας χρειάζεται.

Όταν η κοινωνική ζωή θεωρείται ως έκφραση των οικονομικών σχέσεων, όταν η ιδιοτέλεια και το χρήμα αναγνωρίζονται σαν ο θεός της σημερινής κοινωνίας, όταν οι νόμοι και οι θεσμοί αγνοούν το πνεύμα της ανιδιοτελούς αλληλοβοήθειας, αυτή η άρνηση του Θεού και της αγάπης του στη ζωή μας, συνιστά τη βιοθεωρία εκείνη που γεννά σήμερα την απαισιοδοξία και τις αυτοκτονίες. Είναι ανάγκη να υπερβούμε το απάνθρωπο και ασφυκτικό πλαίσιο το οποίο αναγκάζει τους ανθρώπους να ζουν σαν οικονομικές μονάδες εξαρτώμενες από ένα ηλεκτρονικό παγκόσμιο σύστημα το οποίο ελέγχει και προσδιορίζει τις ενέργειές μας, και να ζήσουμε μέσα στο πνεύμα της εν Χριστώ κοινωνίας και αγάπης, μέσα στο οποίο θα ανακαλύψουμε την χαρά και το νόημα της αληθινής ζωής, που ξεκινά από δω και συνεχίζεται στην αθανασία της αναστάσεως. Για να βοηθηθούμε όλοι να αποδοκιμάσουμε την απαισιοδοξία σαν ασθένεια παράλογη, και για να γνωρίσουμε το μυστικό της θεραπείας της κυκλοφορούμε το τεύχος αυτό με εξαίρετα κείμενα που βρήκαμε κατάλληλα για τον σκοπό αυτό.

Έχουν γραφεί από έναν άνθρωπο που έζησε μέσα στις φυλακές του Νταχάου και γνώρισε την απογοήτευση σαν μια απειλή για την ψυχή από την οποία όμως απειλή δεν επηρεάσθηκε. Αυτό το μυστικό που γνώριζε, αυτόν τον θησαυρό που είχε μέσα του, και ο οποίος τον κράτησε αισιόδοξο μέσα στις δυσμενέστερες συνθήκες, μας αποκαλύπτουν τα κείμενα του αυτά.

Σ' αυτά θα ανακαλύψουμε και εικόνες της σημερινής κοινωνίας και το πώς οι γονείς και το σχολείο με την διαπαιδαγώγηση που προσφέρουν διαμορφώνουν την απαισιόδοξη διάθεση. Τα λόγια του αποκτούν μια εξαιρετική επικαιρότητα όταν μεταξύ αυτών που διαμορφώνουν την απαισιόδοξη διάθεση προσθέσουμε την τηλεόραση που δεν υπήρχε στα χρόνια του, η οποία μεταφέρει τα μηνύματα ακριβώς εκείνα, τα οποία διαμορφώνουν τον απαισιόδοξο τύπο ανθρώπου. Η ανάλυση την οποία κάνει είναι εξαιρετικά απαραίτητη για να δούμε το πρόβλημα και να το αντιμετωπίσουμε τόσο προληπτικά όσο και θεραπευτικά. Αν εκείνοι που μπορούν να μας επηρεάσουν ψυχολογικά, δεν θέλουν να διορθώσουν την στάση τους μέσω της οποίας διαδίδεται σαν επιδημία η απαισιοδοξία, ο ίδιος όμως ο εαυτός μας, ο οποίος δέχεται τα επιβλαβή ερεθίσματα, αν έχει γνωρίσει τον τρόπο με τον οποίο τον επηρεάζει μέσα του το κακό, μπορεί να αντιληφθεί τον κίνδυνο και να τον αποφύγει.

Έχουμε την εντύπωση ότι αυτός ο οποίος θα διαβάσει τα κείμενα που ακολουθούν είναι αδύνατον να μην επηρεασθεί από τον φλογερό λόγο του σοφού και Αγίου επισκόπου Αχρίδος Νικολάου. Τα κείμενα προέκυψαν από σύμπτυξη του βιβλίου «Αγίου Νικολάου Αχρίδος: Ομιλίες για την απαισιοδοξία και την αισιοδοξία», ως και

λίγες προτάσεις από το μικρό βιβλίο του «Για την μετάνοια και την εμπιστοσύνη στον Θεό» των εκδόσεων «Ορθόδοξος Κυψέλη», Θεσ/νίκη 2012.

Αγίου Νικολάου Αχρίδος
ΝΑ ΕΙΜΑΣΤΕ ΑΙΣΙΟΔΟΞΟΙ ΟΤΙ ΚΑΙ ΑΝ ΣΥΜΒΑΙΝΕΙ
Εκδόσεις "Ορθόδοξος Κυψέλη"

ΟΜΙΛΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΙΣΙΟΔΟΞΙΑ

Υπάρχει ένας ανάπηρος άνθρωπος γεμάτος αισιοδοξία, τον οποίο έχω δει με τα ίδια μου τα μάτια. Είναι ένας στρατιώτης που πληγώθηκε στον πόλεμο. Μια εχθρική σφαίρα διαπέρασε το σώμα του, τον πλήγωσε δίπλα στη μέση του. Με κάλεσε να τον επισκεφθώ. Μπήκαμε μέσα στο μισοσκότεινο δωμάτιο. Σε μία μεγάλη καρέκλα, με πλάτη δίπλα στο παράθυρο, καθόταν ο γνωστός μου. Με κοίταξε και μου είπε:

«Κάθομαι εδώ από το πρωί μέχρι το βράδυ και παρατηρώ τη ζωή από το παράθυρο. Από το πρωί μέχρι το βράδυ και καμιά φορά από το ένα πρωί ως το άλλο πρωί. Ξέρετε πως εάν ένας άνθρωπος βρεθεί μέσα σ' ένα άδειο πηγάδι και από κει παρατηρήσει μέρα μεσημέρι τον ουρανό, θα δει τα αστέρια του ουρανού; Και εγώ παρατηρώ μέσα από το μισοσκόταδό μου τους ανθρώπους και μου φαίνονται σαν αστέρια λαμπερά που φέγγουν, κινούνται κυκλικά και αδιάκοπα. Όσο συμμετείχα στον στρόβιλο της ζωής δεν ήξερα ότι η ζωή είναι τόσο ωραία και τόσο γλυκεία. Από τότε που έχασα τα πόδια μου, κέρδισα τα μάτια μου. Ναι βλέπω αυτή τη ζωή από τότε που κάθισα σ' αυτήν την καρέκλα. Η ζωή είναι ωραία και γεμάτη αρμονία.

Η αρρώστια δεν είναι μεγάλο κακό και ο θάνατος επίσης δεν είναι ούτε μεγάλο ούτε μικρό κακό. Δεν αισθάνομαι τα πόδια μου καθόλου. Δεν στηρίζουνε αυτά εμένα αλλά εγώ αυτά. Αλλά υπάρχει κάτι που στηρίζει εμένα όπως εγώ κρατώ τα παράλυτα πόδια μου. Αν δεν υπήρχε αυτό, θα ήμουν όλος παράλυτος. Αυτό που με κρατά είναι η εσωτερική ψυχική μου αισιοδοξία. Η ψυχή μου για καιρό ήταν παράλυτη. Η οπτική της ψυχής μου κυρίως ήταν παράλυτη, επειδή δεν μπορούσε να βλέπει την ομορφιά και το νόημα αυτής της ζωής.

Η ψυχή μου περιφερόταν στο σκοτάδι και της φαινόταν όλος ο κόσμος σκοτεινός. Η μοναδική της δραστηριότητα ήταν η υποταγή στο σώμα, η σκλαβιά στο σώμα. Το σώμα μου έσερνε την ψυχή πίσω του, όπως τραβά ο κυνηγός τον σκύλο του από το λουρί. Η ψυχή μου χοροπηδούσε, χόρευε στη σκόνη και στη λάσπη, ακολουθώντας το σώμα, υπακούοντας πάντα στην θέληση του σώματος.

Ήμουν υγιής αλλά δεν το αισθανόμουν. Είχα μάτια αλλά δεν έβλεπα. Οι ακτίνες του ηλίου, ενώ με άγγιζαν χαρούμενα, εγώ κατσούφιαζα και δεν τις έβλεπα. Τα αστέρια με έβλεπαν, αλλά εγώ τα απεχθανόμουν και τα φοβόμουν. Ήμουν σαν τυφλοπόντικας, που κάποιος με έβγαλε έξω στο φως και στον αέρα και μπερδεμένος τριγύριζα από δω και από κει. Τρέμοντας έσκαβα τη γη για να ξεφύγω από τον ήλιο και να χωθώ πάλι στο σκοτεινό χώμα της γης.

Δόξα τω Θεώ έγινε αυτός ο πόλεμος! Και δόξα τω Θεώ ο εχθρός με αυτόν τον τρόπο με έκανε παράλυτο! Αυτός ο εχθρός είναι για μένα ο μεγαλύτερος ευεργέτης. Έχασα τα πόδια αλλά κέρδισα την ψυχή. Πόσο μεγάλη είναι η σοφία του Θεού! Χρησιμοποιεί και τα πιο αυστηρά μέσα για το καλό μας. Εγώ έδωσα μόνο τα πόδια μου για την ψυχή. Πού να ξέρετε πόσο περισσότερο αξίζει η ψυχή από τα πόδια!

Από τότε που κάθομαι σ' αυτήν την καρέκλα και παρατηρώ τον κόσμο από το παράθυρο, τακτοποίησα τις σκέψεις μου και τα αισθήματα μου. Για πολύ καιρό μέσα στο κεφάλι μου και στην καρδιά μου επικρατούσε χάος. Ο άνθρωπος βρίσκει την αρμονία στην ζωή και στον κόσμο, μόνον όταν την βρει μέσα του. Αυτήν την εσωτερική αρμονία μόλις τώρα την βρήκα. Απομάκρυνα το χάος και τον φόβο από μέσα μου. Παλιά αισθανόμουν φόβο ακόμη και για ένα απλό συνάχι. Σήμερα υπάρχουν δίπλα μου δύο παράλυτα πόδια, που κάποτε ήταν βασικά μέλη του σώματος μου, και δεν φοβάμαι καθόλου. Μια ανατροπή συνέβη μέσα στην ψυχή. Τώρα που έγινα πιο άσχημος, ο κόσμος μου φαίνεται πιο όμορφος. Όταν με συμπονά όλος ο κόσμος, τότε αρχίζω να λυπάμαι όλο τον κόσμο».

Έτσι μου μίλησε ο παράλυτος άνθρωπος. Πόσοι από σας δεν θα έλεγαν: Εγώ στη θέση του θα αυτοκτονούσα. Ο αριθμός των αυτοκτονιών στην εποχή μας αυξάνει ανησυχητικά και για λόγους λιγότερο σοβαρούς από ό,τι είναι δύο παράλυτα πόδια. Η αγωγή και η διαπαιδαγώγηση παίζει σημαντικό ρόλο στο θέμα αυτό. Ο άνθρωπος διαπαιδαγωγείται ή για να γίνει αισιόδοξος ή για να γίνει αυτόχειρας. Η γενιά μας έχει διαπαιδαγωγηθεί για το δεύτερο. Οι γονείς είναι οι πρώτοι που προετοιμάζουν τους αυτόχειρες.

Η μάνα για παράδειγμα ψιθυρίζει κάθε πρωί στον γιό της: «ο κόσμος αυτός είναι κακός». «Οι άνθρωποι, συνεχίζει η μάνα, είναι εγωιστές, φθονεροί και ψεύτες». «Απόφευγε τους ανθρώπους, γιέ μου». «Να κοιτάς μόνο τον εαυτό σου». Μετά τη μάνα ο πατέρας επαναλαμβάνει στο γιό: «Τι κακός καιρός για το χωράφι». «Πόσο

άσχημη είναι η φύση». «Πόσο αηδιαστικά είναι τα ανθρώπινα έργα». «Πόσο βαρετός είναι ο ήλιος». «Πόσο θλιβερή είναι η ζωή». Ο πατέρας και η μάνα επαναλαμβάνουν στο γιό τους συχνά τα τρελλά λόγια ενός απαισιόδοξου ποιητή: «Αδελφέ μου, στον κόσμο δεν υπάρχει αγάπη».

Δεν υπάρχει μεγαλύτερη καταδίκη αυτού του κόσμου από αυτήν. Ο κόσμος επιβιώνει λόγω της αγάπης. Αν πει κανείς πως στον κόσμο δεν υπάρχει αγάπη, αυτό είναι η πιο φρικτή και ψευδής καταδίκη του κόσμου. Με την παραπάνω φράση του αποτυχημένου και απαισιόδοξου ποιητή διαπαιδαγωγείται ολόκληρη η γενιά μας. Θα βρείτε εκατοντάδες νέους και ηλικιωμένους που δεν ξέρουν το «Πάτερ ημών» και δεν διαβάζουν το Ευαγγέλιο, αλλά δεν θα βρείτε ούτε μερικές δεκάδες ανθρώπων, που δεν επαναλαμβάνουν καθημερινά: Αδελφέ μου, σ' αυτόν τον κόσμο δεν υπάρχει αγάπη. Όποιος όμως επαναλαμβάνει αυτά τα λόγια, δεν σκέφτεται πως υπάρχει σ' αυτόν τον κόσμο το χαμόγελο και η χαρά. Ακόμη και οι δάσκαλοι και οι καθηγητές συνεχίζουν να υποτιμούν τους μαθητές κρατώντας τους επίτηδες σε μια μεγάλη απόσταση απ’ αυτούς. Με μία λέξη σερνόμαστε και δεν προχωράμε. Μελαγχολικοί, χλωμοί, συντετριμμένοι άνθρωποι περπατούν. Η χαρά μας είναι μισή λύπη. Το χαμόγελο μας δεν μοιάζει με το χρυσαφένιο φως του ηλίου, αλλά με το χλωμό, μελαγχολικό φως του φεγγαριού. Οι πολλοί είναι συνηθισμένοι στην κλειστή ζωή του δωματίου. Η διασκέδασή μας φθάνει στα όρια της αμαρτίας. Εξαιτίας της αγωγής και της διαπαιδαγώγησής μας, ολόκληρη η χώρα μας είναι «παράλυτη». Σ' αυτό οφείλεται η απαισιοδοξία μας, η μελαγχολία και η θλίψη μας, η έλλειψη χαράς. Το μεγαλύτερο μέρος της μελαγχολίας μας προέρχεται από τις εσωτερικές συνθήκες που επικρατούν στα σχολεία, στην εκκλησία, στην οικογενειακή και στη δημόσια ζωή. Σπάνιο να βρει κανείς ένα παράλυτο που να είναι αισιόδοξος.

Πολλοί νομίζουν ότι έτσι απλά κάποιος είναι αισιόδοξος και κάποιος απαισιόδοξος. Δεν είναι όμως έτσι. Αισιοδοξία σημαίνει ευτυχία, ενώ απαισιοδοξία σημαίνει δυστυχία. Μεγαλύτερη ευτυχία για έναν άνθρωπο δεν είναι η υγεία, ο πλούτος, οι φίλοι και η δόξα. Η μεγαλύτερη ευτυχία για έναν άνθρωπο είναι να έχει αισιοδοξία. Ούτε μεγαλύτερη δυστυχία για έναν άνθρωπο είναι η αρρώστια, η φτώχεια, η μοναξιά, η εγκατάλειψη, η αδικία, η οποιαδήποτε δυσκολία και απώλεια. Η μεγαλύτερη δυστυχία για έναν άνθρωπο είναι να είναι απαισιόδοξος, γιατί ενώ η αισιοδοξία αποτελεί ύμνο της ζωής, η απαισιοδοξία αποτελεί ύμνο στον θάνατο.

Οι άνθρωποι δεν μπορούν με τίποτε να συνηθίσουν να παρατηρούν τα πάντα από την οπτική της αιωνιότητος. Όλα όσα παράγει αυτός ο κόσμος, τα παράγει για την αιωνιότητα. Η αγάπη μας και η φιλία μας είναι αξεπέραστες στον χρόνο, όπως και ο κόσμος. Τα μάτια μας κάνουν λάθος όταν μας λένε πως όλα περνάνε, όπως μας εξαπατούν για την κίνηση του ηλίου. Υπάρχει ένα περιβάλλον πνευματικό όπου όλα ζουν και κινούνται. Αυτό το περιβάλλον είναι σταθερό και ακίνητο. Όλα όσα έζησαν

στη γη, ζουν και σήμερα σ' αυτό το πνευματικό περιβάλλον. Όλα όσα ζουν σήμερα, θα ζουν αιώνια σ' αυτόν τον πνευματικό τόπο. Η αγάπη και η φιλία δεν χάνονται με τον θάνατο, αλλά συνεχίζουν να υπάρχουν σε μια πολύ πιο καθαρή και έξοχη μορφή στον άλλο κόσμο.

Ανάμεσα στον άλλο κόσμο και σ' αυτόν που ζούμε υπάρχουν σύνορα εξαιτίας της μυωπίας μας, και δεν βλέπουμε την συνέχεια, την προέκταση αυτής της ζωής μετά τον θάνατο. Και δεν μπορούμε να δούμε με πνευματικά μάτια το «τώρα».

Όλοι εμείς υφαίνουμε το υφαντό της ιστορίας, αδέλφια μου. Είμαστε υφαντές της ιστορίας αλλά υπάρχει και ένας μεγαλύτερος από μας Υφαντής. Όλες οι ημέρες που συναποτελούν το παρελθόν, από μόνες τους δεν θα σήμαιναν τίποτε, αν δεν αποτελούσαν και αυτές μέρος ενός υφαντού που είναι η ζωή μας. Ο χρόνος όλων των ανθρώπων στον κόσμο από μόνος του δεν θα ήταν τίποτε, αν δεν είχε σαν στόχο του και περιεχόμενό του την δημιουργία μιας παγκόσμιας σύνθεσης, ενός παγκοσμίου εργόχειρου υφαντού. Κάθε έργο μας μέχρι αυτήν την στιγμή, κάθε λέξη και κάθε συναίσθημα διατηρείται και δεν χάνεται ως μέρος της προσωπικής μας σύνθεσης. Όλος ο ηρωισμός μας και όλη η φαυλότητά μας στέκονται ακίνητα στην ύφανση του παρελθόντος μας.

Εμείς οι άνθρωποι δεν αποτελούμε θεματοφύλακες της ιστορίας μας, είμαστε μόνο οι υφαντές της. Το παρελθόν διαφυλάσσεται από Εκείνον που δεν λησμονεί τίποτε. Τα κλειδιά του παρελθόντος κρατά ο Ύψιστος Υφαντής, που προσεκτικά άγρυπνα πάνω από κάθε νήμα που πλέκεται στο εργόχειρο Του. Αναλογιστείτε φίλοι μου, ποια είναι η συμβολή σας στο τεράστιο αυτό υφαντό του Θεού; Ο λόγος του Θεού είναι λόγος της αισιοδοξίας.

Η αισιοδοξία αποτελεί το φωτοστέφανο της χριστιανικής φιλοσοφίας και της χριστιανικής ιστορίας. Αισιόδοξος ήταν ο Θεμελιωτής του Χριστιανισμού, ο πιο Αισιόδοξος από όλους τους αισιόδοξους στον κόσμο. Παρέμενε αισιόδοξος και όταν εγκαταλελειμένος από όλους προσευχόταν μόνος στον Θεό, εκείνη την μοιραία νύχτα πριν αρχίσει η τραγωδία. Και τότε που τον σύρανε από τον Ηρώδη στον Πιλάτο χλευάζοντάς τον. Και τότε που Του έβαλαν αγκάθινο στεφάνι, που Του έσχιζε το θεϊκό Του κεφάλι, και τότε όταν υπό το βάρος του Σταυρού έβγαινε έξω από τα Ιεροσόλυμα, που Τον αποχαιρετούσαν με γέλια, με κατάρες και με τον ήχο των αδύναμων δακρύων των γυναικών. Και τέλος όταν το ποτήρι της πίκρας ξεχείλισε και εισήλθε στην ιστορία η λέξη Γολγοθάς, πάλι παρέμεινε αισιόδοξος.

Αισιόδοξοι ήταν και οι Χριστιανοί μάρτυρες. Αφού οι μάρτυρες και οι μεγαλομάρτυρες ήταν αισιόδοξοι, πως εμείς να είμαστε απαισιόδοξοι; Αισιόδοξοι ήσαν όσοι στις ρωμαϊκές αγορές πάλαιψαν με άγρια θηρία, για να διασκεδάσει ο Καίσαρας. Αισιόδοξοι ήσαν όσοι καίγονταν στην πίσσα στις πλατείες για την

ψυχαγωγία του Καίσαρα και των γυναικών του. Αισιόδοξοι ήσαν όσοι γύριζαν δεμένοι στον τροχό και όσοι θάφτηκαν ζωντανοί στην γη. Αισιόδοξοι ήσαν εκείνοι που δεν γνώρισαν την ισότητα ούτε την ελευθερία του τύπου. Πώς λοιπόν εμείς να γινόμαστε απαισιόδοξοι; Γιατί να γινόμαστε απαισιόδοξοι; Οι μάρτυρες του Χριστιανισμού όταν καίγονταν στη φωτιά φώναζαν: Εμείς και πάλι πιστεύουμε. Αυτοί και όταν τους έσχιζαν τα θηρία ψιθύριζαν: Εμείς πάλι ελπίζουμε. Πάνω στον σταυρό, κλαίγοντας με λυγμούς έλεγαν: Εμείς και τώρα σας αγαπάμε. Εμείς αγαπούμε την μαρτυρική ζωή μας και προσδοκούμε μια καλύτερη ζωή. Πιστεύουμε στον Ένα και Παντοδύναμο Θεό που κυβερνά τον ήλιο και μετρά όλους τους πόνους μας και όλες τις αδικίες των βασανιστών μας.

Αυτούς τους ανθρώπους που τους κλώτσησαν σαν άχρηστες πέτρες, τους πήρε ο Θεός, ο Κτίστης των πάντων, να αποτελέσουν το θεμέλιο της εκκλησίας Του. Η εκκλησία Του αποτελεί το μεγαλύτερο οικοδόμημα αισιοδοξίας που κτίστηκε στη γη. Η αισιοδοξία του Χριστιανισμού δεν αποτελεί μία απλή πνευματική θεωρία, **γιατί είναι δοκιμασμένη και τεκμηριωμένη.**

«Δεν θα μπορούσα να αποκαλέσω τον εαυτό μου Χριστιανό, εάν δεν ήμουν αισιόδοξος. Και αν αποκαλούσα τον εαυτό μου Χριστιανό και δεν ήμουν αισιόδοξος, δεν θα ήμουν ειλικρινής Χριστιανός. Και όλοι εσείς ματαίως αποκαλείσθε Χριστιανοί, εάν δεν είσθε αισιόδοξοι. Ο Χριστιανισμός αποτελεί το μέγιστο κάστρο αισιοδοξίας. Ο Χριστιανισμός θεμελιώνεται στην πίστη, την ελπίδα και την αγάπη. Γιατί αυτά τα τρία μόνο σώζουν: η πίστη, η ελπίδα και η αγάπη.

Η πίστη, η ελπίδα και η αγάπη συναποτελούν την αισιοδοξία. Μόνον η αισιοδοξία μάς σώζει. Αν δεν έχουμε αισιοδοξία, δεν έχουμε πίστη. Χωρίς πίστη είμαστε σαν τα ζώα που σήμερα το πρωί σφαγιάστηκαν στο σφαγείο. Χωρίς την αισιοδοξία, όλοι μας είμαστε ανάπηροι. Μεγαλύτερη αναπηρία έχει ο άνθρωπος χωρίς αισιοδοξία παρά ο άνθρωπος χωρίς πόδια. Ο Θεός εν σοφία τα πάντα έκτισε. Στο πρόσωπο του αισιόδοξου καθημερινά πέφτουν οι ακτίνες του ηλίου, του ζεσταίνουν και του φωτίζουν την ψυχή, ενώ το πρόσωπο του απαισιόδοξου μένει χωρίς τον ήλιο, με αποτέλεσμα η ψυχή του να είναι κρύα και σκοτεινή. Ο πρώτος καθημερινά βλέπει τα λουλούδια, ενώ ο δεύτερος τον σκουπιδότοπο. Δεν μπορεί να υπάρξει καμμιά δημιουργία χωρίς αισιοδοξία.

Αδελφοί μου, ας είμαστε αισιόδοξοι. Ας ατενίσουμε τον κόσμο μας την ημέρα, ας δούμε ψηλά στον ουρανό την νύχτα και ας έχουμε πίστη στον Θεό. Υπάρχει ο Δημιουργός, ο Πλάστης του κόσμου και Πατέρας μας. Η σκέψη αυτή, ας είναι η βάση της αισιοδοξίας μας. Κάθε σπόρος αφού σαπίσει, τότε βλαστάνει και γίνεται λουλούδι. Με τον θάνατο εμείς σαπίζουμε για να βλαστήσουμε στην άλλη ζωή. Επειδή είμαστε παιδιά ενός αθάνατου Πατέρα, γι' αυτό είμαστε και εμείς οι ίδιοι αθάνατοι. Τι είδους Πατέρας θα ήταν αυτός που δεν θα δημιουργούσε παιδιά όμοια μ'

Αυτόν; Ποιος Πατέρας θα ζούσε δισεκατομμύρια χρόνια και θα είχε γιους των οποίων η ζωή δεν διαρκεί ούτε εκατό χρόνια; Ας είμαστε αισιόδοξοι επειδή κανείς δίκαιος δεν θα πάει στην κόλαση και ούτε ένας μη μετανοιωμένος αμαρτωλός στον παράδεισο. Ο άνθρωπος όμως για να κατορθώσει να εισέλθει στον παράδεισο, πρέπει πρώτα ο παράδεισος να εισέλθει μέσα του. Στην κόλαση οδηγείται αυτός που η κόλαση υπάρχει ήδη μέσα στην ψυχή του. Ο παράδεισος είναι αθάνατη χαρά και θεϊκή ανύψωση. Η κόλαση είναι αιώνια λύπη και η γεμάτη ενοχές και τύψεις συνείδηση. Η τιμωρία των αμαρτωλών και η ανταμοιβή των Δικαίων είναι οι υψηλότεροι μαθηματικοί νόμοι της οικουμένης.

Ας είμαστε αισιόδοξοι, ακόμη και όταν ζημιωνόμαστε, γιατί η ζημιά μας δεν είναι ποτέ άστοχη και χωρίς λόγο. Τα βάσανά μας είναι σημαντικός παράγοντας στην συνολική πορεία ζωής της ανθρωπότητος. Τα βάσανά μας είναι μισθός με τον οποίο πληρώνουμε εισιτήριο για να εισέλθουμε στον τόπο τον οποίο φωτίζει ο Θεός με πολλούς ήλιους.

Εγώ προσωπικά τρεις φορές στη ζωή μου έφθασα κοντά στον θάνατο και μπορώ να σας εξομολογηθώ και να σας δώσω την μαρτυρία πως τα όσα πέρασα δεν ήταν ούτε φοβερά ούτε ανυπόφορα. Θυμάμαι εκείνες τις στιγμές με χαρά, επειδή αυτά τα τρία γεγονότα ομορφαίνουν τη ζωή μου και σήμερα, και κάνουν την ψυχή μου πιο δυνατή. Ας είμαστε αισιόδοξοι και όταν μεγαλώνουμε σε ηλικία, όπως όταν ήμασταν νέοι. Κάθε ηλικία έχει το μεγαλείο της και την ομορφιά της.

Ας είμαστε αισιόδοξοι ως Χριστιανοί, γιατί στην πίστη μας βρήκαν παρηγοριά και οι πιο απελπισμένοι. Ας αισιοδοξούμε όλοι μας και ως λαός. Δεν μας ξέχασε αυτός που δημιουργεί την Ιστορία. Ο ρόλος μας στην Ιστορία είναι σημαντικός και εξελίσσεται σε ακόμη πιο σημαντικό. Όταν παλεύουμε για την ελευθερία, αγωνιζόμαστε για κάτι θεϊκό, γιατί ο Θεός είναι Πατέρας των ελεύθερων και όχι των υποδουλωμένων ψυχών και σωμάτων. Ας σκεφτόμαστε αισιόδοξα, επειδή μόνον η αισιόδοξη σκέψη φθάνει μέχρι τον Θεό. Ας είμαστε αισιόδοξοι και με τα συναισθήματά μας, γιατί η αισιοδοξία είναι το φάρμακο της λύπης και η πηγή της αληθινής και αιώνιας χαράς.

Ας είμαστε αισιόδοξοι και με τα έργα μας, επειδή τα καλά έργα μας συνυφαίνονται με τα έργα του Θεού, και διατηρούνται αιώνια όπως και τα έργα του Θεού. Ας είμαστε αισιόδοξοι γιατί και η ίδια η ζωή είναι αισιόδοξη και εμείς οι άνθρωποι είμαστε η πιο υψηλή έκφραση της ζωής.

Το να είναι κανείς αισιόδοξος σημαίνει να ζει και να εκτιμά δίκαια το δώρο της ζωής».

ΟΜΙΛΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΑΙΣΙΟΔΟΞΙΑ

«Νεαροί μου, θέλω να σας ευχαριστήσω που με προσκαλέσατε να σας μιλήσω για την απαισιοδοξία των νέων και να σας παρακαλέσω· Μην αξιολογείτε έναν άνθρωπο μόνο από την κοινωνική του θέση ή μόνο από τον τίτλο του. Μην κρίνετε τους ανθρώπους από τη στολή τους και την εξωτερική τους εμφάνιση, αλλά από το εσωτερικό τους και από όλα όσα εξαρτώνται από τους ίδιους. Η κοινωνική θέση δεν εξαρτάται από τον καθένα μας. Αυτό που εξαρτάται από μας τους ίδιους είναι η ποιότητα των αισθημάτων μας, η ποιότητα των σκέψεών μας και η ποιότητα της βούλησής μας, η ποιότητα της ψυχής μας.

Μακάρι να καταφέρω με την ομιλία μου να σας εμπνεύσω θάρρος και αισιοδοξία. Χαίρομαι, αν εγώ ως μοναχός, που φορώ ράσο, κατορθώσω να σας προσφέρω κάτι καλό. Η κοινωνική θέση ή ο τίτλος δεν θα σας καταστήσουν ικανούς για το σωστό, αν εσείς δεν γίνετε ικανοί από μόνοι σας για καλές πράξεις. Ο Επίκτητος, ο στωικός φιλόσοφος, παρόλο που ήταν σκλάβος ήταν τόσο καλός, που αποτελούσε πρότυπο και παράδειγμα, σε αντίθεση με τον Καλιγούλα· παρόλο που ήταν αυτοκράτορας, ήταν ποταπός και ανήθικος. Η στολή του αξιωματικού δεν θα σας κάνει γενναίους, ούτε το ράσο του ιερέα ευσπλαγχνικούς, ούτε η δικαστική τήβεννος δίκαιους, ούτε η πολυθρόνα του υπουργού δυνατούς, εάν η ψυχή σας δεν είναι γεμάτη από γενναιότητα, φιλευσπλαγχνία, δικαιοσύνη και ψυχική δύναμη.

Πρέπει να έχετε ψυχή που θα είναι ικανή για τρία πράγματα: να υπομένει, να αγαπάει τη ζωή, αλλά και να θυσιάζεται. Τέτοια ψυχή δεν θα έχετε ποτέ, εάν είστε απαισιόδοξοι. Ο απαισιόδοξος δεν μπορεί να θυσιάσει τη ζωή του, γιατί η ζωή γι' αυτόν δεν έχει αξία και εκείνο που δεν έχει αξία, μπορεί μόνο να «πεταχτεί» και όχι να θυσιαστεί. Όταν ο άνθρωπος προσφέρει κάτι που αγαπάει, τότε θυσιάζεται, ενώ όταν προσφέρει κάτι που μισεί, τότε δεν θυσιάζεται, αλλά το «πετά».

Ο απαισιόδοξος δεν μπορεί να αγαπήσει τη ζωή, επειδή του φαίνεται πως δεν έχει νόημα και χαρά. Η ζωή για τον τέτοιου είδους άνθρωπο είναι ανοησία, πόνος, απερισκεψία, θλίψη και έτσι δεν την αγαπά. Ο πεσσιμιστής τελικά δεν μπορεί να υπομείνει τη ζωή, για τους ίδιους λόγους που δεν μπορεί να αγαπήσει τη ζωή. Ο άνθρωπος μπορεί να αντέξει τον πόνο που έχει κάποιο νόημα και τέλος. Δεν μπορεί να αντέξει όμως τον πόνο που δεν έχει ουσία και τέλος. Η ζωή των απαισιόδοξων ανθρώπων είναι απερίσκεπτος και ατελείωτος πόνος.

Αν είστε απαισιόδοξοι, δεν θα μπορέσετε ούτε να θυσιαστείτε, ούτε να αγαπήσετε τη ζωή, ούτε καν να την υπομείνετε. Η ψυχή σας δεν θα είναι ικανή για κανένα από τα παραπάνω. Θα είναι ικανή για ανοησίες, για άσκοπη περιπλάνηση ή για τεχνάσματα ή για ακινησία ή για αυτοκτονία. Ούτε σεις θα είστε χρήσιμοι για τη ζωή, ούτε η ζωή θα έχει σημασία για σας. Στις τρεις τελευταίες περιπτώσεις η ζωή στην ιλιγγιώδη πορεία της θα σας «κοιτάξει» περιφρονητικά και θα περάσει πολύ γρήγορα από δίπλα σας. Η ζωή σαν βουερό και ασημένιο ποτάμι θα προσπεράσει πολύ γρήγορα δίπλα

από τον απαισιόδοξο νερόλακκό σας. Μάταια από τον νερόλακκο αυτόν θα πετάξετε λάσπη και συκοφαντίες στη ζωή. Νομίζετε ότι θα θολώσετε τη ζωή; Όχι, θα θολώσετε μόνο την οπτική σας και την ψυχή σας.

Πιστεύετε πως με την απαισιοδοξία σας, θα σταματήσετε και θα καταστρέψετε τη ζωή; Είναι τόσο απίθανο να την καταστρέψετε, όσο απίθανο είναι ένας ελέφαντας, που κάθεται κάτω από τους καταρράκτες του Νιαγάρα να προσπαθήσει με την προβοσκίδα του, να γυρίσει πίσω τον καταρράκτη.

Η απαισιοδοξία αποτελεί ένα ανίσχυρο πείσμα απέναντι στη ζωή. Από αυτό το πείσμα αρρωσταίνει και πάσχει ο απαισιόδοξος άνθρωπος που αποτελεί μόνο ένα κομμάτι της ζωής. Η ίδια η ζωή δεν παθαίνει τίποτε. Αποφάσισα λοιπόν σήμερα να μιλήσω για την απαισιοδοξία των νέων, επειδή η απαισιοδοξία σας προκαλεί πόνο και θλίψη.

Η απαισιοδοξία προκαλεί πόνο και θλίψη και πλήττει πρώτα εσάς που είστε νέοι και που έντονα λαχταράτε τη χαρά. Ο πεσσιμισμός σας μοιάζει με ανατολίτη τύραννο, που αλυσοδένει και συνθλίβει τους ανθρώπους. Υπάρχουν δύο είδη νεανικής απαισιοδοξίας: Το ένα είδος έχει σχέση με τη ζωή γενικά. Το άλλο έχει σχέση με τη ζωή ειδικά. Η ινδική απαισιοδοξία κυριεύει και κατακτά τις ψυχές εκείνων των νέων ανθρώπων που ζουν κάτω από την αίσθηση μιας παγκόσμιας θλίψης. Όσο περισσότερο διαρκεί αυτή η αίσθηση, τόσο περισσότεροι άνθρωποι κυριαρχούνται απ’ αυτή. Όπως ο κλέφτης σιγά-σιγά ξεκινά να πιστεύει πως όλος ο κόσμος κλέβει, και όπως ο δίκαιος άνθρωπος νομίζει πως όλος ο κόσμος λέει την αλήθεια, έτσι και ο κατεστραμμένος άνθρωπος νομίζει πως όλος ο κόσμος έχει καταστραφεί.

Στο ιερό βιβλίο των Ινδών, είναι γραμμένο: Ο άνθρωπος που έχει θέληση, σκέψη και πίστη, είναι σκλάβος. Όταν ο άνθρωπος απαλλαχτεί από τη θέληση, την σκέψη και την πίστη, ελευθερώνεται. Αυτός είναι ο δρόμος που οδηγεί στον Μπράμα και ανοίγει την πόρτα, μέσα από την οποία περνάει κανείς στην άλλη όχθη του σκοταδιού, και φθάνει στο Νιρβάνα: Υπάρχει όμως θνητός που δεν έχει θέληση, σκέψη και πίστη; Και ποιος θνητός ελευθερώθηκε από τα τρία και επέζησε; Κανείς. Ούτε ο ίδιος ο Βούδας, ο πιο σημαντικός δάσκαλος της ινδικής φιλοσοφίας. Ούτε αυτός μέχρι το τέλος της ζωής του δεν κατάφερε να ελευθερωθεί από τη θέληση, την σκέψη και την πίστη. Μέχρι τη στιγμή του θανάτου του επιθυμούσε, σκεφτόταν και πίστευε. Πίστευε σταθερά στην κατάσταση Νιρβάνα. Σκεφτόταν ασταμάτητα πως ο κόσμος είναι διάφανος, γεμάτος πόνο και πως υπάρχει μετεμψύχωση. Στο τέλος επιθυμούσε να απαλλαχθεί από την επιθυμία γι' αυτόν τον κόσμο και επιθυμούσε να οδηγήσει και άλλους ανθρώπους στην ίδια αντίληψη. Οι άνθρωποι κατάφερναν να υιοθετήσουν την αντίληψη που τους δίδασκε ο Βούδας, αλλά δεν κατάφερναν να απαρνηθούν τη θέληση, τη σκέψη και την πίστη τους. Μέσα από την επιθυμία τους να απαλλαχθούν από αυτά τα τρία, το μόνο που κατάφεραν είναι να αποδυναμώσουν

αυτά που αποτελούν το περιεχόμενο της ζωής.

Ο Βούδας με την απαισιοδοξία του πέτυχε να μετατρέψει έναν μαχητικό και ζωηρό λαό, όπως οι Ινδοί πριν από αυτόν, σε αδύναμο παθητικό λαό τριακοσίων εκατομμυρίων που δεν κατάφερε, να αντισταθεί σε ένα μη βουδιστικό στρατό πενήντα χιλιάδων ανθρώπων. Η απαισιοδοξία των Ινδών μεταφέρθηκε στην Ευρώπη όπως και η αρρώστια της πανούκλας. Από αυτά τα δύο κακά που έδωσε η Ινδία στην Ευρώπη, δεν ξέρουμε ποιο είναι το χειρότερο. Η πανούκλα οργώνει το σώμα και η απαισιοδοξία οργώνει την ψυχή. Ο Χριστός είπε: Μη φοβάστε εκείνο που σκοτώνει το σώμα, να φοβάστε αυτό που σκοτώνει την ψυχή.

Ο Σοπενχάουερ μεταφύτεψε την απαισιοδοξία των Ινδών στην Ευρώπη. Απέρριψε από τη διδασκαλία του Βούδα μόνο τη μετεμψύχωση, την μεταπήδηση της ψυχής μετά τον θάνατο. Κράτησε όμως όλα τα βασικά στοιχεία της βουδιστικής διδασκαλίας. Και έγινε «δολοφόνος» πολλών ψυχών, ειδικά νεανικών. Όταν διαβάζει κανείς τη βιογραφία του βεβαιώνεται ότι δεν ήταν στη ζωή του απαισιόδοξος. Πρόσεχε ιδιαίτερα τη ζωή του, ενώ έλεγε πως η ζωή δεν αξίζει τίποτε! Ήταν γεμάτος επιθυμίες και μάλιστα ιδιαίτερα πόθησε τη δόξα και τα χρήματα. Η προχωρημένη ηλικία του και η φιλοσοφία του δεν δάμασαν τις επιθυμίες του. Όταν κανείς διαβάσει τα βιβλία του και τη βιογραφία του, θα πει: είτε ο Σοπενχάουερ ήταν ηθοποιός στη ζωή, είτε ήταν ηθοποιός στη φιλοσοφία του. Η ζωή του και η φιλοσοφία του δεν βρίσκονται σε αρμονία μεταξύ τους, δεν αποδεικνύουν η μια την άλλη, αλλά διαψεύδουν η μια την άλλη.

Οι ιδρυτές μιας πίστης δεν λειτουργούν έτσι. Σ' αυτούς η σκέψη είναι αντίγραφο της ζωής και η ζωή είναι αντίγραφο των σκέψεών τους. Οι ιδρυτές μιας πίστης έχουν ζωή που αποτελεί την πιο δυνατή απόδειξη της πίστης τους και της φιλοσοφίας τους. Ο Χριστός δικαίωσε την πίστη Του με την ζωή Του. Αυτός όχι μόνο μπόρεσε να υπομείνει την ζωή Του, αλλά και να την αγαπήσει. Ο Χριστός δίδασκε πως πρέπει να θυσιάζει κανείς την ζωή του λόγω αγάπης για την ζωή. Ο Ίδιος θυσίασε την ζωή Του. Ο Σοπενχάουερ δίδασκε πως πρέπει να απαρνηθούμε τη ζωή λόγω απέχθειας προς τη ζωή, όμως ο ίδιος δεν απαρνήθηκε τη ζωή.

Η αυτοθυσία είναι το συμπέρασμα της διδασκαλίας του Χριστού και γι' αυτόν τον λόγο και ο ίδιος και οι απόστολοί Του αυτοθυσιάστηκαν. Η αυτοκτονία είναι αποτέλεσμα της διδασκαλίας του Σοπενχάουερ. Ο Σοπενχάουερ όμως δεν αυτοκτόνησε. Οι Βέδες και ο Σοπενχάουερ, προσωπικά δεν μου αφαίρεσαν το κουράγιο και την αισιοδοξία. Αντίθετα με ατσάλωσαν. Προσωπικά, στα έργα τους βρήκα όσα γενικά μπορεί να πει κανείς εναντίον της ζωής, και όλα αυτά δεν ήταν πολλά. Έτσι λοιπόν ο Σοπενχάουερ δεν είναι εχθρός της ζωής όπως μας λέει η Έλεν Κέλλερ, αλλά είναι μόνον εχθρός του εαυτού του. Ξέρετε ποια είναι η Έλεν Κέλλερ; Είναι η μεγαλύτερη διάψευση της απαισιοδοξίας στα χρόνια μας. Μια κοπέλλα

τυφλή και κωφάλαλη από το δεύτερο έτος της ζωής της. Ένα δυστυχισμένο πλάσμα, θα πείτε. Σε καμμιά περίπτωση! Η Έλεν Κέλλερ είχε την πιο αισιόδοξη ψυχή. Με την τιτάνια προσπάθειά της κατάφερε, παρόλα τα προβλήματά της να ανυψωθεί σε διανοητικό και ηθικό ύψος. Η Έλεν Κέλλερ, η τυφλή, έγινε ηγέτης, οδηγός σε πολλούς που βλέπουν. Αυτή που ήταν κωφάλαλη, υπήρξε λαλίστατη ιεροκήρυκας της αισιοδοξίας. Τυφλή και κωφάλαλη κατάφερε να υπομείνει τη ζωή. Κάποιοι όμως από σας, που αντικρύζουν τον ήλιο και τα αστέρια, που ακούνε τη μουσική και έχουν την δυνατότητα να μιλούν για να εκφράσουν την χαρά και την λύπη, δεν μπορούν να υπομείνουν την ζωή και γι' αυτό τους περνούν από το μυαλό σκέψεις για αυτοκτονία.

Η τυφλή και κωφάλαλη Έλεν Κέλλερ, όχι μόνο υπομένει την ζωή αλλά καταφέρνει και περισσότερα: αγαπά την ζωή. Μήπως κάποιος από σας δεν αγαπά την ζωή; Ας φανταστείτε τον εαυτό σας τυφλό και κωφάλαλο για είκοσι χρόνια και ας φανταστείτε πως ξαφνικά κάποιος σας βγάζει από αυτήν την νύχτα και σας οδηγεί στην ημέρα, σας δίνει φως στα μάτια, σας χαρίζει ακοή στα αυτιά και σας «ξεδένει» την γλώσσα. Θα αγαπούσατε τότε την ζωή ή θα ήσασταν απαισιόδοξοι;

Η Έλεν Κέλλερ αγαπά την ζωή, παρόλο που ζει σε μία αιώνια νύχτα. Αυτή τη νύχτα την φωτίζει μόνο το πνεύμα της. Τουλάχιστον να έβλεπε για να αγαπήσει περισσότερο την ζωή! Για μία στιγμή να μπορούσε να ακούσει αυτό που εσείς ακούτε και βλέπετε! Η τυφλή και κωφάλαλη Έλεν Κέλλερ όχι μόνον υπομένει και αγαπάει την ζωή αλλά επιθυμεί και να θυσιάζει την ζωή της. Η Έλεν Κέλλερ ήδη θυσιάζει την ζωή της, επειδή αφιέρωσε την ζωή της για το καλό των άλλων ανθρώπων. Για το καλό των υποτιμημένων, ταπεινών και προσβεβλημένων ανθρώπων, για το καλό των αποθαρρυμένων ανθρώπων και απελπισμένων.

Θα μπορούσατε εσείς να αφιερώσετε την ζωή σας για το καλό των άλλων ανθρώπων; Για τον φίλο σας για παράδειγμα; Ή για την οικογένεια σας; Ή για την πατρίδα; Ή για την ανθρωπότητα; Εάν είστε απαισιόδοξοι, δεν μπορείτε, γιατί κυρίως δεν έχετε τι να θυσιάσετε. Επειδή για σας, η ζωή σας είναι χωρίς αξία, επειδή θεωρείτε πως η ζωή δεν αξίζει. Γι' αυτόν τον λόγο δεν είναι για σας σημαντικό να βοηθήσετε και να στηρίξετε κάποιον. Αν είστε αισιόδοξοι, θα σας είναι εύκολο να αγαπάτε και να υπομένετε και να θυσιάζετε την ζωή σας.

Αισιόδοξος είναι ο άνθρωπος που εργάζεται έχοντας πίστη και ελπίδα. Εάν θέλετε να είσθε αισιόδοξοι, εργασθείτε. Η απαισιοδοξία είναι αρρώστια και το φάρμακο της είναι η εργασία. Ποτέ η ιατρική δεν θα βρει πιο τέλειο φάρμακο εναντίον της απαισιοδοξίας από την εργασία και την ενεργητικότητα. Χρειάζεται να έχεις χρόνο να τεμπελιάζεις, για να είσαι απαισιόδοξος. Ο Ντοστογιέφσκυ, ενώ ήταν άρρωστος και είχε κακή υγεία, κάθε μήνα έγραφε τέσσερα φύλλα τυπογραφείου. Αυτά που έγραφε ήταν τα πιο ωραία λογοτεχνικά και ουσιώδη πεζογραφήματα που υπάρχουν στη ρωσική γλώσσα. Και παρόλο που ήταν φτωχός και άρρωστος, ήταν

αισιόδοξος. Αισιόδοξοι ήσαν όλοι εκείνοι οι μεγάλοι και μικροί άνθρωποι που δημιούργησαν σ' αυτόν τον κόσμο όλα όσα ήταν καλά και χρήσιμα. Όλος ο πολιτισμός τον οποίο απολαμβάνετε εσείς, δημιουργήθηκε από αισιόδοξους ανθρώπους.

Ο κόσμος αυτός γνωρίζει μόνο τους αναστεναγμούς και τις κραυγές των απαισιόδοξων και όχι τα έργα τους. Μην είστε απαισιόδοξοι, γιατί η απαισιοδοξία σας δεν έχει βάση. Μην είστε απαισιόδοξοι ειδικά όσον αφορά την προσωπικότητά σας, επειδή ακόμη δεν μπορείτε να προβλέψετε σε ποιο τομέα θα είστε σημαντικοί. Να εργάζεσθε, επειδή, αν εργάζεσθε, δεν θα είσθε απαισιόδοξοι. Επιλέξατε είτε την ενεργητικότητα και εργασία είτε την απαισιοδοξία. Είμαστε λαός με μικρό πληθυσμό; Οι αρχαίοι Έλληνες ήσαν λίγοι όσον αφορά τον αριθμό και κατέπληξαν τον κόσμο με την μεγαλωσύνη τους. Η ζωή μας είναι ασήμαντη; Σας βεβαιώνω πως δεν υπάρχει εποχή ασήμαντη και ζωή ασήμαντη στην ιστορία της ανθρωπότητας. **Υπάρχουν μόνον εποχές σημαντικές και εποχές που τις προετοιμάζουν.** Η εποχή μας επομένως είτε προετοιμάζει μια σημαντική εποχή είτε η ίδια είναι σημαντική. Και στις δύο περιπτώσεις λοιπόν δεν δικαιολογείται η απαισιοδοξία σας. Επειδή, εάν το παρόν δεν είναι σημαντικό, τότε αποτελεί προετοιμασία ενός σπουδαίου μέλλοντος. Και σίγουρο είναι πως αγάπη και δύναμη δεν μπορεί να έχει ο απαισιόδοξος άνθρωπος. Μην παραδίνεστε στην απαισιοδοξία, επειδή η απαισιοδοξία θα αποτελέσει την πιο δηλητηριώδη πηγή αμέτρητου κακού που θα πλήξει εσάς και τους άλλους.

Μια απαισιόδοξη γενιά αποτελεί πανούκλα στην ιστορία ενός λαού. Ο λαός όμως ξεπερνά και την πανούκλα, και όταν γιατρεύεται, οι απόγονοι μιλούν γι' αυτήν την απαισιόδοξη γενιά που υπήρξε σαν την αρρώστια της πανούκλας. Η απαισιοδοξία σας θα αποτελέσει προσβολή όλης της οικουμένης, όλου του σύμπαντος. Τελικά η απαισιοδοξία σας θα αποτελέσει προσβολή για τον Δημιουργό του κόσμου, που δεν σας έπλασε για να παραπονιέστε για τα έργα του, **αλλά για να δείξετε τα δικά σας».**

****

Επιμέλεια: Γεώργιος Σύπρης, ειδ. ψυχίατρος. Το κείμενο αυτό αποτελεί συνέχεια μιας ανοικτής επιστολής που βρίσκεται αναρτημένη στο διαδικτυακό τόπο koinwnia.com, όπου υποστηρίζαμε ότι ο καθένας μας πρέπει να κάνει για τους άλλους ό,τι μπορεί, ώστε, με την μεταξύ μας αγάπη και κοινωνία, να ξεπεράσουμε την απομόνωση και ιδιοτέλεια και τελικά την επελθούσα κρίση.

(Αγίου Νικολάου Αχρίδος, "ΝΑ ΕΙΜΑΣΤΕ ΑΙΣΙΟΔΟΞΟΙ ΟΤΙ ΚΑΙ ΑΝ ΣΥΜΒΑΙΝΕΙ", Εκδόσεις "Ορθόδοξος Κυψέλη")

(Πηγή ηλ. κειμένου: impantokratoros.gr)